

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

34 De tempore, quo facienda est restitutio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

de possessa iure hereditario, & legatum, non est cur possessor pati damnum in restituendo debeat, sed satis est vt rem restituat in eo loco, vbi res sita est. Si vero restitutio fieri debeat ratione contractus, etiam tunc non est cur fiat impensis debitoris, quia sibi imputet creditor, qui cum possit deducere in pactum, vt debitor suis impensis restituat rem, si in alium locum non migrasset, non deduxit.

Tertia opinio est Nauarri asserentis *c. 17. num. 42.* Quando restitutio est facienda eo solo, quod est res aliena. v. g. cum quis bona fide, & sine sua culpa possidet alienum, tunc aut non esse faciendam restitutionem impensis debitoris, & ita satis erit, si praestet rem alienam in eo loco, vbi res sita est. Et probat *ex capite 2. de Constitutionibus, c. l. Si possessor. ff. de Petit. heret. Et in hoc conuenit Nauarrus cum Caietano.* Si tamen restitutio fieri debeat ex contractu, aut quasi contractu, tunc facienda est in loco expresso, vel tacite solutioni destinato, aut vbi petitur a creditore, hac tamen lege, & conditione, vt extra locum praestitutum solutio, nec creditori, nec debitori damnosa sit. Et probat Nauarrus *ex l. ff. De eo quod certo loco, ex cap. Petro, De Offic. Iud. deleg. c. ex cap. Delicti, de Foro competens. §. Praeterea, Instit. de actionib. Quod si locus solutioni destinatus non fuerit, restituendum est alienum, vbi coram iudice competenti petitum fuerit. Probat etiam Nauarrus argumento ducto *ex cap. fin. de Foro compet.**

In hac quaestione tota difficultas consistit in hoc: In quoniam loco res aliena restitui debeat, v. g. an vbi res aliena sita est, an vero alibi: quia si alibi est restituenda, consequenter fieri debet impensis debitoris: Si vero tantum in loco, vbi res sita est, consequenter impensis pertinebunt ad creditorem, si res est ad alium locum transmittenda. Et hoc dicimus. Primo quandoque res est restituenda eo solo, quod est aliena, sine vlla culpa possessoris, tunc in conscientia satis est, vt praestet in eo loco, vbi res sita est, qualia sunt inuenta, & bona quocumque iure hereditario bona fide possessa, vel quacumque alia fide bona habita sine culpa. Et in hoc conuenimus cum Caietano, Soto, & Nauarro. Vnde si Dominus rei ex loco discessit, talis possessor bonae fidei non tenetur suis impensis mittere rem ad eum locum; satis est, vt praestet in eo loco vbi res est, admonendo Dominum, vt rem suam recuperet. Item etiam si possessor bonae fidei discedat ex loco, vbi res est, & secum transferat rem alienam, si transiit absque dolo, & lata culpa, non tenetur suis impensis rem mittere; si autem dolo, aut lata culpa transiit, tunc tenetur, & hoc videtur colligi *ex l. Cum res. ff. de Legatis 1.* Secundo dicimus, quandoque res est restitutioni obnoxia, & debita ex delicto, tunc restitui debet in loco, vbi patratum est delictum, & consequenter impensis debitoris, quoniam qui delictum fecit, sibi imputare debet hoc damnum.

Tertio dicimus, quandoque restitutio est facienda ex contractu, vel quasi contractu, si contractus solum est in gratiam, & bonum creditoris, tunc eius impensis debet fieri restitutio in eo loco, vbi debitor rem alienam accepit.

Ex quo sequitur, vt depositum, & id, quod in custodiam traditur alieni, sit reddendum ex natura rei in eo loco, vbi est depositarius sine dolo, vel lata culpa, *l. Si in alia. §. Depositum. c. l. fin. apud quem. ff. Depositi.* Similiter etiam legatum praestare debet in eo loco, vbi res est relicta: quod si legatarius rem alio transiit, si id fecit absque dolo, vel lata culpa, praestari debet, vbi est; si autem dolo fecit, aut lata culpa, vbi actor petit. *l. Cum res, de Legatis 1.* Item sequitur, vt commodatum sit restituendum ex natura rei in eo loco, vbi accepta est res commodata. v. g. Accepisti Romae commodatum equum, debes ex natura rei eum restituere Romae. Similiter in emptione, permutatione, & locatione debet ex natura rei reddi res, vel pretium rei in eo loco, vbi res empta est, permutata, vel conducta. Et consequenter in venditione annui census debet ex natura rei annua pensio solui eo in loco, vbi est res censu subiecta, & ex qua soluitur census. Sequitur etiam, vt ex natura rei solui debeat mutuum in eo loco, vbi res accepta est mutuo: nam ex natura

rei alicubi debet solui mutuum: sed nulla est alia ratio cur alibi solvatur, quam vbi accepta est res mutuo. Medina *in cap. de Rebus restituendis q. 2. versic. Ad id.*

Tertio dicimus, in Mutuo, aut in alijs contractibus, vel quasi contractibus ibi debitum solui debere, vbi fuerit ex mutuo contractuum consensu in initio conuenitum; vt recte probat Nauarrus loco supra citato. Hoc tamen intelligitur, vt recte etiam idem annotat Nauarrus, dummodo alteri contractuum non sit damnium contra aequalitatem iustitiae: nam tunc non erit contractus ex utraque parte aequalis, quod si damnium non sit, tunc quisque sponte sua potest se obligare ad soluendum debitum suo creditori, vbi ex mutuo consensu conuenit.

Hinc consequitur, si Titius in India mille aureos, mutuo dederit Caio hac conditione, vt possit eos exigere ab eodem Caio in India, vel vbiunque Caius postea extiterit, tunc si Caius Romae fuerit, posse Titium eos integros mille aureos Romae a Caio exigere, nec teneri Titium soluere cambia, vel expensas, quibus Caius pecuniam ex India in Vibem deportauit: nam initio contractus talis fuit conditio adhibita. Ita Nauarrus loco supra citato *c. 17. num. 43.* Nec refert si Romae plures adiuuantur auri, quia fieri potuit, vt alibi solueret Caius, vbi minoris aestimarentur, & conuenitio initio apposita potuit cedere in bonum, & in damnium ex quo utraque, & ideo seruanda est, sicut est appositio.

Quartum quid sit dicendum, quando debitor mittit ad creditorem loco distantem rem suam, & fortuito vel malitia nuntius res perit, an tunc debitor liber sit a restitutione? In hoc dicendum est primo: quandoque res eadem numero, quae fuit accepta restitui debet, vel vt aiunt Iuriconsulti, quandoqueque species debetur, tunc si nuntius communi omnium opinione est fidelis, & res perit, vel malitia nuntij, vel casu fortuito, excusatur debitor a restitutione, quia casus fortuitus non imputatur, ex quo culpa non praecessit, *cap. Vnico de Commodato.* Sic Abbas *in cap. Significante de Pignoriis* & Hostiensis, Andreas, Petrus de Ancharano, Innocent. Gloss. *in eo capite, & Siluest. Verb. Solutio q. 3. versic. Medina loco supra citato.*

Secundo, quandoque res restituenda non eadem numero debetur, sed in genere, vel specie, vel vt aiunt Iuriconsulti, quandoque non species, sed quantitas rei debetur: tunc licet res pereat, vel malitia nuntij alioqui fidelis, vel casu fortuito, semper tenetur debitor restituere. Et ratio diuersitatis est, quia in priori casu Dominium rei erat penes creditorem, & ita periculum rei pertinebat ad creditorem, nisi quando res perisset dolo, vel lata culpa debitoris: At in secundo casu, quando Dominium rerum est penes debitorem, quoniam huiusmodi res sunt vsu consumptibiles, ideo periculum rerum pertinet etiam ad debitorem. Ita Panor. Andr. Innoc. Hostien. Siluest. & Medina *in locis quos supra retulimus.* Tertio, quando res est debita ex delicto, tunc siue casu fortuito, siue malitia nuntij infidelis pereat, debitor semper est obligatus restitutionem facere in vniuersum, vt Medina docet *quo diximus loco.*

De tempore, quo fieri debet restitutio.

CAPVT XXXIV.

DE hac re S. Thomas *q. 62. & Caiet. ibid. c. in Summa verb. Restitutio, c. 6. Sotus lib. 4. de Iustitia q. 7. art. 4. Paludanus 4. Dist. 15. q. 2. art. 6. Antonin. par. 2. tit. 2. c. 8. Scotus in 4. Dist. 15. q. 2. Gabriel ibid. q. 2. art. 2. conclus. 2. dub. 3. Maior. eod. lib. c. Dist. 9. 26. Couar. Reg. Peccatum par. 1. §. num. 1. & Medina de Restitut. quest. 2. Siluester verb. Restitutio 5. Angelus eod. verb. in 3. num. 3. Nauar. c. 17. num. 37. Arim. verb. Restitutio num. 26.*

Notandum est primo, quantum ad voluntatis affectum, cum qui tenetur aliquid restituere, debere esse animo paratum ad restituendum statim atque commode poterit: quantum vero ad executionem, debere restituere, quando commode potest, nisi fuerit ex conuentione aliqua tempus restitutioni desi-

destinatum: nam tunc eo tempore fieri debet restitutio, siue solutio debita. Cum autem dicitur fieri debere restitutionem statim, atque commodè fieri potest, intelligitur consideratis omnibus circumstantiis recte rationis: nec enim statim è lecto surgere, vel inchoatam lectionem, vel mensam, & alia huiusmodi relinquere debet, vt statim restituat quis.

Quæritur, quando, & quoties peccat quis rem alienam non restituens, alioqui ad restituendum obligatus? Respondetur eum peccare, quoties deliberat & statuit apud se non restituere. Item, quoties commodè restituere potest, nec restituit sciens & volens. Item, quoties exigit ab eo creditor debitum, vel rem suam tempore, & loco debito, & non restituit. Item, quoties videt creditorem re suâ indigere, & non restituit tempore, & loco debito. Item, quoties sciens rem esse alienam, cum illius detrimento vitatur. Sic Caietanus, Nauarrus, & Sotus. Si verò quæras, an sit nouum peccatum non restituere, distinctum ab eo peccato, quod commissum est in accipiendo contra iustitiam rem alienam? Sotus lib. 4. de iustitia, qu. 7. art. 4. ait non esse nouum peccatum distinctum, sed esse pristinum peccatum, quo res aliena male est accepta, continuatum tamen toto tempore, quo non fit restitutio. Caietanus 2. 2. qu. 62. art. 8. ad 2. Et i. Tomo Opusculo. Tract. 1. qui est de Contritione, negat esse nouum peccatum, nisi quoties denuo habet actum internum non restituendi, vel externum, quo rem alienam consumit, vel internum quo intendit & deliberat eam consumere. Sic etiam Maior in 4. Distin. 15. qu. 26. in primo argumento.

In hac re, primò dicimus esse nouum peccatum, quod ad actum spectat voluntatis internum, quando statuit in animo suo quis non restituere, & in hoc Sotus, & Caietanus, & Maior etiam conueniunt. Deinde est nouum peccatum, quando cum quis vltro se reddit impotentem, & inhabilem ad restituendum, v. g. consumendo rem alienam: in quo etiam conueniunt Caietanus, & Maior. Tertio, est nouum peccatum, quando cum quis potest commodè restituere, & sciens tamen, & volens non restituit. Probatui, quia si nouo præcepto tenetur restituere: sicut qui alium laesit in fama, vel honore, nouo præcepto tenetur satisfacere, & sicut qui peccauit, nouo præcepto tenetur penitentiam agere.

Notandum est, tria prædicta intelligi de peccato quantum ad actum voluntatis internum, & quia, vt alibi dixi, puto esse veram opinionem dicentium, peccata voluntatis interna numero multiplicari, quoties ipse voluntatis actus repetitur, & iteratur: ideo consequenter existimo tria prædicta esse vera: At verò si loquamur de externi actus, quo res aliena detinetur, siue non restituitur, sic tamen est vnus numerus, licet per annum integrum duret, sed est vnus duratæ duratione, maior, vel minor.

Quartò: Non quæcunque mora in restituendo est mortale peccatum: nam ex leuitate materia peccata sunt venialia. v. g. Potest quis commodè restituere, sed creditore non indigente, nec petente differt sciens, ac volens restitutionem per dimidiam, vel integram horam, non videtur esse mortalis culpa, quia quod parum distat, nihil distare videtur. Quod autem restitutio fiat nunc, vel post horam, parum videtur laedere creditorem. Si secundò quæras, an quædo venit in mentem restituendum faciendum, debeat quis statuere animo se restituendum statim, quando commodè poterit? Sotus videtur inuere, eum peccare, si statim id apud se non statuat.

Ad hoc dicendum est, Vt debitor à nouo peccato restituendi liberetur, satis esse, si non habeat affectum voluntatis retinendi, vel non restituendi alienum: sicut vt aliquis nouum peccatum in futuro, vel occidendo deuotetur, non exigitur, vt affectum habeat non furandi, vel non occidendi, sed sufficit, vt non habeat voluntatem furandi, vel occidendi. At verò vt debitor restitutionis liberetur à peccato, quod commisit alienum iniuste occupando, opus est, vt peccati admissi dolorem, & contri-

tionem habeat, quia mortale peccatum semel commissum non remittitur extra Sacramentum, nisi per legitimam contritionem cordis. Si tertio roges, An qui diu restitutionem distulit, teneatur confiteri omnes actus iteratos voluntatis, quos multiplicauit toto eo diuturno tempore, quo noluit restituere? Respondeo ex prædictis, si fuerint multi actus numero interiores, quibus noluit restituere, satis est vt confiteatur se perfuisse in non restituendo. Verbi gratia: per mensem, vel per tres menses, vel per annum, vel per plures annos, nisi numeri eorum actuum recordari possit.

Primò quæritur, Quid dicendum sit, quando dies est solutio, vel restitutioni destinatus, an tunc possit solutio, vel restitutio fieri ante illud tempus? Respondetur, aut dies est appositus in gratiam debitoris, & tunc fieri potest; aut in gratiam creditoris, & tunc non potest. l. Eum qui ff. de Annulis Legat. verbi gratia. Infrui Titium heredem, vt daret Caio centum leuta aurea post decem annos, si tempus est appositum in gratiam Caj, nimirum vt ad perfectam ætatem pertineat, & scuta non habeat ante pubertatem, dari non possunt ante decem illos annos præstitutos. Si verò tempus est appositum solum in gratiam debitoris, tunc Titius præuenire illud tempus potest. Siluester verbo Solutio. quæst. 6. Angelus eodem verbo. num. 25. Ioan. de Consec. Distin. 1. cap. Solut. Mediu. de Restitutione. qu. 2. Et 3. Casu 6.

Quæres, An quis iure possit petere ante debitum tempus solutionem sibi fieri? Respondetur, non posse. Cap. v. nico. de Plus petitionib. nisi in tribus casibus. Primò, in eo, qui vergit ad inopiam. Secundò in debitore fugiente. l. Att. Prator. §. Debitorem. ff. de ius, que sunt in fraudem creditoris. Tertio in debitore, qui incipit esse suspectus post contractum: nam ille cogi potest dare cautionem. l. Si fideiussor. §. Final. ff. Qui satis stare cogantur. Aliud verò est, si quis initio contractus fuerit suspectus: nam tunc sibi imputare debet, qui cum suspecto contraxit. Angelus loco citato.

Secundò quæritur, Quando obligatus ad aliquid soluendum dicitur esse in mora? Respondetur, obligatum ex delicto, vel quasi delicto semper esse in mora, quando cumque non soluit, cum commodè possit. ff. de Condit. iurtina. l. In restituenda. At verò si quis est obligatus ex contractu, vel quasi contractu, si est ad certum tempus, statim post illud tempus est in mora, etiam si non fuerit admonitus, nec monitio est necessaria: quia dies, vt aiunt Iurisconsulti, interpellat pro homine. cap. finali. de Locatione. Et l. Magnam, de Contrahen. Et committitur stipulatione, nisi iusta causa excuset. Si verò dies non est appositus obligationi, nec illa conditio, tunc requiritur monitio, vt quis dicatur esse in mora. Ita Baldus, Angelus, Abbas, quos citat, & sequitur Siluester verb. Mora, qu. 1. Angelus eodem verbo. num. 1. quia ex quo creditor debitum scit, & petere potest, & non petit, videtur dilationi consentire. At verò si creditor debitum petere non audeat ex timore, etiam si solum sit reuerentiæ timor, aut si debitum ignoret, tunc etiam sine monitione vlla debitor erit in mora soluendi, quando cumque arbitrio boni viri iudicabitur esse in mora.

Tertio quæritur, Quomodo se gerat Confessarius cum eo, qui debet restituere magnam pecuniam iustam, & non vult totam restituere, cum possit commodè, sed per partes tantummodo? Respondetur, eum non esse absolouendum. Nauarrus, Siluester, Angelus. Quid si dominus rei paruum ex mora debitoris detrimentum patitur, & nunquam debitor aliter restituet, nisi per partes, tuncne ille poterit absolui? Duz sunt opiniones. Prima, negans eum esse absolouendum. Sotus loco supra dicto, Siluester verb. Restitutio. §. quæst. 3. At secunda opinio, eum posse iure absolui. Sic Hostien. & Angelus, quia sic vtilius creditoris res agit. Rogabis etiam: Quid si penitens dicat Confessario, ego diligenter prius sciam, quæ in hoc negotio facere teneor, & tunc libenter faciam id, ad quod faciendum sum obligatus, & sit casus quod Comellanus

iubeat, vt restituat, & penitens parere illi renuit? Respondetur, aliquando contingere vt penitens, vel sit Confessario doctior, vel Doctores consuluerit, vel velit penitens edoceri, & tunc sufficit, vt statuatur id facere, ad quod tenebitur.

Quartò quaeritur. Quid sit dicendum, quando debitor saepe promisit eidem Confessario, vel diuersis se facturum restitutionem, & non fecit, an sit absolueudus, antequam actu restituat? Respondetur, si commodè non potest, & contritionem habet, absolueudus est: si autem commodè potest, tunc aiunt quidam, eum non esse absolueudum, nisi prius restituat: nam verisimile est non facturum restitutionem, si ante illam absolueatur, si quidem ex praeteritis facile est futura conficere. Caietanus in *Summa*, cap. 6. Armilla *verb. Restitutio. numer. 33.* & Antoninus *loco citato* aiunt, non esse absolueudum. Afirmant alij posse licitè absolui, dummodo doleat se haecenus non restituisse, & firmiter proponat, & statuatur se restituendum. Sed dicendum est, ordinariè non esse absolueudum, nisi prius restituit, vt ait prima opinio. Sed quid si semel tantum fuit confessus, & non restituit, & iterum voluit confiteri? Caietanus in *Summa, verb. Restitutio, cap. sexto*, & Armilla *eodem verbo, numer. 34.* negant esse absolueudum, nisi prius restituat, si commodè potest, quia Confessarius cauere debet probabile periculum in penitente. Ledesina verò *loco supra citato* hanc Caietani sententiam ait esse probabilem, non tamen necessariò semper esse ita faciendum.

Si Secundo roges, Quid si quis valens commodè restituere, dicat se in testamento relinquere, vt haeres quòdam primum restituat, cum tamen ipse sit mortui vicinus? Respondetur: Si statim commodè restituere potest, non sufficit, vt restitutum in testamento haeredi mandata relinquatur: quia solent haeres in restituendis debitis esse negligentes. Potest tamen accidere, vt ad absolueudum sufficiat in testamento relinquere restitutionem, Sic Angelus *verb. Restitutio. artic. 2.* Siluester *eodem verbo, in 5. Opuscu. 7.* vbi citat Archidiaconum, & Ioannem de Neapoli. Sic etiam Natuarus *cap. 17. nu. 67.*

Si tertio quaeris, An licitè possit absolui, qui habet animam non restituendi in vita, sed solum in articulo, seu periculo mortis? Respondetur minime: quia talis animi affectus est deprauatus, cum quilibet teneatur restituere, cum primum commodè potest. Antoninus *part. 2. Titul. 2. cap. 4. §. 13.* Socus *libro 4. de Iustitia, quæst. 7. artic. quarto.*

De modo, quo est restitutio facienda.

CAPVZ XXXV.

NOTANDVM est primò, occulta debita, occultè est restituenda, publica verò publicè. Sit exemplum: fuit quis publicus vsurarius, debet vsuras publicè restituere, vt aliorum offensio, & scandalum, quo affecti sunt, tollatur, & sic de ceteris similibus peccatis publicè admisis.

Notandum secundò est, eum qui restitutionem per se facere commodè non potest, nisi prodendo se, & manifestando, eam debere facere per alium fidelem, & prudentem virum. Tertio notandum, res inferioris ordinis non esse restituendas cum graui detrimento rerum superioris ordinis. Inferioris ordinis bona sunt res exteriores comparate honori, vel famæ: vt sus honor & fama comparata libertati, saluti, & vitæ corporis. An verò aliquando fama alicuius illustri viri restitui debeat cum periculo vitæ: Item an aliquando bona exteriora, quia multa, & magna sine, cum periculo famæ, vel vitæ, dicemus in Tractatu de DELICTIS.

Primò quaeritur, An mutuum solui licitè possit non so-

lùm in pecunia aurea, vel argentea, sed etiam in quacunquæ alia, v.g. in pecunia ærea, vel minuta? Respondetur, ex natura rei, & in communi posse, licet ex hoc molestiam aliquam patiatur creditor, quia reuera quæcunque pecunia reddatur, seruetur æqualitas dati, & accepti. Deinde, quia natura mutui non exigit, vt pecunia in eadem materia reddatur, sed tantum, vt tanta pecuniæ quantitas soluiatur, quanta est accepta. Sic Bartolus, Oldradus, & communiter Doctores, quos citat Siluester *verb. Solutio. qu. 3. vers. 5.* si tamen initio conuentum est, vt mutuatarius solueret in pecunia aurea, vel argentea, standum est conuentioni, dummodo vsura non committatur, vt dicemus in Tractatu de Delictis, in materia de Vsura: nam imò licitè potest huiusmodi conditio adici, tum propter multa commoda, quæ recipit quisque ex sua pecunia aurea, vel argentea, tum propter molestias, & tædia, quæ sustinet quis in minutis pecuniis numerandis.

Secundò quaeritur, An depositum reddi possit idem genere, & non idem specie, vt Iuriconsulti loquuntur, vel, vt Philosophi dicunt, non idem numero? Respondetur: Si depositum consistit in rebus, quæ functionem recipiunt, quales sunt res in pondere, mensura, vel numero consistentes, v.g. pecunia, frumentum, oleum, vinum, & alia huiusmodi, & res deposita non traditur obsignata, vel clausa in aliquo, tunc satis est depositum reddatur idem genere, hoc est, si, satis est, vt alia pecunia, frumentum, oleum, vel vinum, pari estimatione reddatur. Si verò depositum consistit in rebus, quæ functionem non recipiunt, vel si functionem habent, res deposita traditur obsignata, vel clausa in aliqua re, tunc depositum reddi debet idem in specie. Vtrunque colligitur ex *l. in nau. ff. Locati.* Et ratio est manifesta, quia in rebus primi generis depositis, eo ipso transferitur dominium in depositarium, & consequenter non tenetur reddere idem in specie depositum. At verò in rebus secundi generis depositis, dominium non transferitur in depositarium, & ideo tenetur idem in specie depositum restituere.

Tertio quaeritur, Quid sit dicendum, quando Titius depositum pecuniam apud Caium, & deinde estimatum pecuniæ depositæ auctoritate Principis, vel Reipublicæ aucta est, An depositam pecuniam Caius debeat soluere Titio secundu, dum eam estimationem, quam habebat tempore, quo est deposita, an secundum eam, quam habet tempore, quo deposita pecunia soluitur? quod est quaerere, An incrementum estimationis factum auctoritate Principis, vel Reipublicæ, sit Caij depositarij, an verò Titij deponentis pecuniam? Respondetur: Si pecunia est ita deposita apud Titium, vt eius dominium transferret in ipsum, vt contingit, quando non deponitur obsignata vel clausa in aliquo, nec ex conuentione, vt eadem pecunia reddatur: tunc reddi debet secundum estimationem, quam habebat tempore quo est deposita: & ita incrementum cedit in bonum Caij depositarij. Ratio huius est, quia eius depositæ pecuniæ dominium transiit in Caium depositarium, ergo cum creuerit eius estimatio, totum illud lucrum cessit in bonum ipsius Caij depositarij. Si autem pecunia ita est deposita, vt dominium eius non transferret in Caium depositarium, tunc estimatio pecuniæ maior facta, tota cedit in bonum Titij: quia dominium pecuniæ mansit semper apud illum: unde reddenda est non secundum eam, quam dedit tempore solutionis. Siluester *verb. Solutio. qu. 2. vers. 5.*

Quæres, Debita pecunia ex contractu, vel quasi contractu in aliis, secundum quam estimationem solui debeat? Respondetur: In ceteris solui debet secundum eam monetam, quæ currebat tempore contractus facti, vel debiti. Unde licet postea diminuta fuerit pecuniæ estimatio ex parte, vel in totum, solui debet secundum estimationem integram. Panormitanus & alij in *e. Quanto, de iur. iurando. c. in cap. Olim de Confibus, Siluester verb. Solutio. questione secundæ.*